

Forsknings- og informationsprojekter til Landdistriktspuljen ansøgningsrunde 2019

Projektitel	Ansøger	Postnummer	Tilskud	Beskrivelse
Landbruget og lokale værdikæder – hvordan bidrager nye ejerskabsformer og forretningsmodeller i landbruget til landsbyernes trivsel?	Center for Regional- og Turismeforskning	3730 Nexø	459.911 kr.	<p>Livet på landet og i landsbyerne er under forandring i disse år. Traditionelle værdikæder og tilhørsforhold ændres radikalt. Også i landbruget sker der store forandringer med finansielle og generationsskifteudfordringer. Begge kan åbne for store ændringer i ejerskabet og ejer kredsen til landbrugsjorden. Siden liberaliseringen af landbrugsloven (L37 2015) har investorer kunnet opkøbe og drive landbrug i Danmark uden landbrugsuddannelse, uden bopælspligt og uanset nationalitet. En række meget heterogene aktører har investeret i og etableret fødevarerproduktion siden. Det er ikke tidligere undersøgt i dansk sammenhæng, om, og på hvilken måde, ejerform eller investeringsrationale i landbruget påvirker lokal udvikling og trivsel i lokalsamfund. Det ønsker Center for Regional- og Turismeforskning i samarbejde med etnolog Rasmus Blædel Larsen og fem LAGER at undersøge.</p> <p>Gennem litteraturstudier og ekspertinterview vil projektet orientere sig i forhold til de erfaringer høstet fra andre lande, mens analyse af registerdata søger at skabe et indledende overblik over danske forhold. Casestudier vil samle danske lokalsamfundserfaringer ift. nye ejerformer, investeringsrationaler og forretningsmodeller inden for landbrugsproduktion. Projektet vil bidrage til ny viden og debat omkring, hvordan ejerformer, investeringsrationaler og forretningsmodeller påvirker omkringliggende lokalsamfunds trivsel, både (lokal-)økonomisk og socialt, til gavn for aktørerne i lokalsamfundene. Aktørerne er alt lige fra landmænd og lokale producenter af fødevarer og fødevareroplevelser til dagligvarebutikker, lokale foreninger samt kommunale og regionale indsatser vedr. erhvervsudvikling, tilflytning, turisme og placebranding. Projektet bygger videre på nyere dansk og europæisk forskning inden for landdistrikter, rammevilkår, planlægning og turismeforskning og vil munde ud i en rapport, fem lokale workshops og en podcast.</p>
Udvikling i fællesskab mellem lokalråd og kommune - et indblik i maskinrummet	Syddansk Universitet	6700 Esbjerg	500.000 kr.	<p>Formålet med projektet, som gennemføres af forskere ved Center for Landdistriktsforskning, er at undersøge lokalrådsdemokratiet og udviklingsmulighederne på det subkommunale niveau i landdistrikterne i Danmark med et specifikt fokus på forholdet mellem kommune og lokalråd. En vellykket lokalrådsorganisering er vigtig, idet den kan være med til at sikre, at borgere føler sig hørt og har adgang til at gøre deres indflydelse gældende i det nære lokalmiljø. Samtidig kan en vellykket lokalrådsstruktur betyde, at der skabes rum til og engagement for at 'sætte i værk' i lokalsamfundet til fremme af den lokale udvikling. Projektet ønsker overordnet set at svare på forskningsspørgsmålet: Hvilken demokratisk og udviklingsmæssig rolle spiller lokalrådene i danske kommuner?</p> <p>Der gennemføres et aktuelt tværsnitstudie i form af en spørgeskemaundersøgelse til alle lokalråd og lokalrådslignende organiseringer i de danske kommuner. Dette suppleres med dybdegående dokumentstudier af planer og politikker samt interview med lokalrådsformænd og politikere/embedsmænd i fire udvalgte kommuner. Herudover laves et grundigt litteratur-review af den internationale forskningslitteratur, ligesom der inddrages case-eksempler fra andre lande. Samlet skal projektet virke ind i det aktuelle arbejde, der pågår i mange lokalsamfund og kommuner, med at finde den mest optimale organisering både lokalt og med hensyn til forholdet mellem kommune og lokalsamfund. Undersøgelsen vil ende ud i et inspirationskatalog for den mest optimale organisering på det subkommunale niveau, en række korte videoer og debatartikler, der formidler undersøgelsens resultater, samt undervisningslektioner/oplæg og videnskabelige artikler i internationale forskningstidsskrifter.</p>

Integrering af landsbyudvikling og landbrug	KU - SCIENCE - IFRO	1958 Frederiksberg C	803.000 kr.	<p>Projektet afdækker landbrugets betydning i lokalsamfundene opdelt på de små lokale landbrugsbedrifter og store produktionsorienterede bedrifter. Det afklares, hvilke incitamenter og strategiske planlægningsinitiativer, som kan understøtte de lokale landbrugs bidrag til aktiviteten i lokale landdistrikter (erhvervsaktiviteter, rekreative aktiviteter, identitet mv.). Det kan bidrage til udvikling af støtteordninger til fritidslandbrug, som sammentænker landsbyudvikling og mindre landbrug i nærhed til landsbyer og samlinger af huse. Det forskningsfaglige bidrag opstår først fremmest gennem ny viden om koblinger mellem landsbyudvikling og landbruget.</p> <p>Thyholm og Østmøn er udvalgt som caseområder, der er kendetegnet ved kombination af store og små bedrifter og aktive landsbysamfund. Undersøgelsen består af 1) socioøkonomisk og strukturel beskrivelse af områderne og registerbaseret analyse af landbrugets ejer- og produktionsstruktur, 2) survey med 400 telefoninterviews, 3) 10 kvalitative interviews, 4) analyse og 5) resultater præsenteres ved lokale workshops for landsbyboere, landbrugere og kommunale planlæggere frembringer katalog over virkemidler til reintegrering af landsbyliv og landbrug. Projektet munder ud i dansksproget forskningsrapport, en populærvidenskabelig artikel og et idekatalog til kommunerne, og formidles desuden i videnskabelige tidsskrifter og ved konferencer.</p>
Kommunernes indsats for at sikre udvikling i dialog med befolkningen i landsbyer og det åbne land	Center for Regional- og Turismeforskning	3730 Nexø	600.000 kr.	<p>Projektet formål er kortlægge den kommunale landdistrikts-indsats her 12 år efter kommunalreformens ikrafttrædelse. Hvorledes har de enkelte kommuner valgt at tilrettelægge deres landdistriktsindsats og deres samarbejde med lokal-samfundene? Og hvilke fordele og ulemper er der ved de forskellige måder, hvorpå denne indsats organiseres? Hensigten er at opsamle og videreformidle gode og dårlige erfaringer med samarbejdet mellem kommune og lokalsamfund, samt at opstille nogle anbefalinger og redskaber som kommunerne kan anvende i deres fremtidige arbejde for at sikre gode og levedygtige lokalsamfund.</p> <p>Projektets målgruppe er danske yder- og landkommuner samt de dele af civilsamfundet (borgerforeninger, landsby-foreninger og erhvervssammenslutninger), der arbejder med udvikling af eget lokalområde.</p> <p>Konkret består projektet af litteraturstudier, fokusgruppeinterview med udvalgte kommunale landdistriktskoordinatorer, spørgeskema/telefoninterview med landdistriktskoordinatorer i alle yder- og landkommuner, spørgeskema/telefoninterview med repræsentanter for lokalsamfund i 5-10 udvalgte kommuner, registeranalyser af kommunernes faktiske udvikling set i forhold til erklærede kommunale målsætninger (ift. fx bosætning, beskæftigelse), workshop for inviterede nøgleaktører mhp. tilpasning af anbefalinger, og seminar med præsentation af resultater og anbefalinger for en bredere kreds.</p> <p>Projektet udføres i et samarbejde mellem Center for Regional- og Turismeforskning, Landdistrikternes Fællesråd og Kommunernes landsforening.</p>
Levedygtige Landsbyer - version 2.0	KU - SCIENCE - IGN	1958 Frederiksberg C	450.000 kr.	<p>Projektet vil fremkomme med anbefalinger baseret på navnlig international forskning, som tildeler den 'bottom up'-baserede (lokalsamfundets egen indsats) en afgørende rolle for levedygtighed. Her vægtes bl.a. kompetencer, kapacitet og entreprenørskab i lokalsamfundene højt.</p> <p>Projektet vil 1) gennemgå litteratur for at finde anbefalinger vedr. bottom up-tilgangen; 2) finde og bearbejde erfaringer fra tre cases (Rødding, Vorbasse og Fur); 3) afdække og afprøve temaer; 4) afholde seminar for landsbyer og beslutningstagere for at drøfte resultater; og 5) bearbejde, rapportere og formidle anbefalinger - primært til (landdistrikts)politiske beslutningstagere, og sekundært til landdistriktsforskere og lokalsamfund.</p> <p>Projektet vil trække essensen ud af en række relevante teorier og begreber og i samarbejde med de tre lokalsamfund omsætte disse til anbefalinger i forlængelse af anbefalingerne fra Udvalget for levedygtige landsbyer. Resultaterne vil styrke udvalgets anbefalinger og kunne bruges i tilrettelæggelse af landdistriktspolitikken fremover. I forskningssammenhæng vil resultaterne kunne bruges til uddybning af forskellen på og brobygning mellem en 'government'-styret og en 'local governance'-styret tilgang. Resultaterne præsenteres i en dokumenterende forskningsrapport, en letlæst version med de konkrete anbefalinger samt lokale delanalyser.</p>

Nye fællesskaber – Kortlægning og information til etablering af fællesskabsøkonomier i landdistrikterne	Kooperationen	1651 København V	265.327 kr.	<p>Projektets udgangspunkt er, at fællesskabsøkonomiske virksomheder i høj grad er med til at skabe varig og forankret lokal udvikling i landdistrikterne. Projektets formål er at informere og inspirere til etablering af flere fællesskabsøkonomiske tiltag i landdistrikterne inden for virksomheder og erhvervsdrivende foreninger. Projektets strategi er, at dette kan ske igennem information og inspiration til LAG/FLAG-køordinatorer, landdistriktskonsulenter i kommuner og erhvervsrådgivere i erhvervsfremmesystemet, som har kontakt til iværksættere, foreninger og virksomheder som er potentielle eller nyetablerede fællesskabsøkonomier.</p> <p>Projektet vil afdække erfaring og behov for rådgivning til etablering ved at interviewe 20 veletablerede fællesskabsøkonomier på Agersø, Strynø, Samsø, Fur og i Midt- og Nordjylland. Projektet udarbejder en rapport med anbefaling til en kommende struktur for rådgivning til fællesskabsøkonomiske tiltag samt en informationsfolder. På en temadag præsenteres informationsfolder (inkl. hvordan den bruges), rapport og input indhentes til anbefalingen. Afslutningsvis i projektet kontaktes landsdækkende organisationer og institutioner på chefniveau og relevante politikere med det formål at præsentere og debattere en mulig struktur for rådgivning.</p>
Perspektiver fra 24 landsbyklynger	DGI	7182 Bredsten	276.732 kr.	<p>Projektet vil inspirere til politiske handlinger og praktiske initiativer ved at formidle de samlede resultater fra en dataindsamling med mere end 21.000 besvarelser fra borgere i 24 landsbyklynger fordelt over hele landet. Borgerundersøgelserne er gennemført som elektroniske spørgeskemaundersøgelser, der belyser borgernes livskvalitet, forandringsparathed, syn på lokalområde, motiver for at leve og bo der samt optimisme for fremtiden. Der er i undersøgelserne lagt særligt vægt på seks fokusområder: Fælles organisering mellem landsbyerne, kommunesamarbejde, frivillighed og borgerinvolvering, forenings- og aktivitetsudbud, samarbejde om faciliteter og mødesteder samt fælles og tværgående kommunikation.</p> <p>Projektet vil formidle undersøgelsens resultater til beslutningstagere (politikere og fagfolk på området) og til praktikere i hele landet (borgere, frivillige, foreninger). Konkret vil projektet 1) publicere og distribuere en samlet rapport, der kan gøre især målgruppen af beslutningstagere klogere på landsbyklynger og på borgernes syn på udviklingsmuligheder; 2) publicere en folder, der kondenserer de centrale læringsbudskaber fra rapporten; 3) producere seks kortfilm, der understøtter kommunikation af de væsentligste læringsbudskaber fra rapporten; og 4) afholde ti workshops, der formidler de centrale læringsbudskaber samt kortfilmene og skaber debat mellem projektets to målgrupper.</p> <p>Folder, kortfilm og rapport distribueres bredt på digitale platforme og kanaler herunder facebook-, YouTube- og hjemmesider.</p>

I alt

3.354.970 kr.